

Тарановский Ф.В. Сравнительно-исторический метод и сравнительное правоведение	200
Корецький В.М. Біобібліографічний нарис (В.Н. Денисов, К.О. Савчук)	211
Корецкий В.М. Международное хозяйственное право и мировое право	214
Синайський В.І. Біобібліографічний нарис (О.В. Ткаченко, О.В. Кресін)	226
Синайский В.И. Историко-юридический и догматический сравнительные методы	229
Денисов В.Н. Біобібліографічний нарис (К.О. Савчук)	235
Денисов В.Н. К критике буржуазных концепций сравнительного правоведения	237
Мартиненко П.Ф. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін)	275
Мартыненко П.Ф. Целостность мира и сравнительное правоведение	280
Біографічний словник осіб, які згадуються в працях українських компаративістів XIX–XX ст. (О.В. Кресін, К.О. Черниченко, О.В. Ткаченко)	310

Передмова

Ця книга є п'ятою в серії наукових видань «Енциклопедія порівняльного правознавства», яка видається Інститутом держави і права ім. В.М. Корецького НАН України та Українською асоціацією порівняльного правознавства. Вона містить праці українських учених, які присвячені теоретико-методологічним засадам порівняльного правознавства або в яких відображено становлення цих засад. Більшість із представлених праць ніколи не передруковувалися і є нині важкодоступними для читача. Окрім того, лише зібрані разом, вони відображають процес становлення порівняльного правознавства в Україні.

***

Наукове осмислення проблематики, теорії і методології порівняльно-правових досліджень розпочалося у XIX столітті. Одними з перших українських учених, які присвятили цьому увагу в своїх працях, стали С.М. Орнатський та М.Д. Іванишев.

С.М. Орнатський, який певний період навчався в Німеччині, за своїми поглядами був близький до гейдельберзької філософсько-правової школи. На формування цієї школи визначальний вплив справили ідеї Канта, Гердера, Гегеля. Представники цієї школи, зокрема Тібо, Ганс, Цахаріє, Міттермайер, відстоювали необхідність правових реформ у Німеччині шляхом запозичення досвіду французької кодифікації права наприкінці XVIII — на початку XIX століття, перебували під впливом французької та американської правової думки. На їх думку, розвиток права є загальносвітовим процесом, який розвивається згідно із загальним прогресом людської думки в напрямі до максимального наближення до вищого розумного права. Отже, перенесення на німецький ґрунт більш розвинених

УДК 34.05
ББК Х99
П59

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
протокол № 4 від 12 квітня 2007 року

Рецензенти:

О.Ф. Скакун — доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Академії правових наук України,
професор Харківського національного університету внутрішніх справ

Л.А. Луць — доктор юридичних наук, професор кафедри теорії
та історії держави і права Львівського національного університету
імені Івана Франка

П59 **Порівняльне правознавство: Антологія української компари-
тивістики XIX–XX століть** / За редакцією О.В. Кресіна; Упоряд-
ники: О.В. Кресін (кер. кол.), К.О. Черниченко, О.В. Ткаченко. —
Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України;
Видавництво «Логос», 2008. — Серія наукових видань «Енцикло-
педія порівняльного правознавства». — Вип. 5. — 414 с.
ISBN 978-966-171-002-9

До Антології включено праці українських учених, написані з
1836 по 1990 рік, які присвячені теоретико-методологічним заса-
дам порівняльного правознавства або в яких відображено станов-
лення цих засад. Зібрані разом, вони відображають процес станов-
лення порівняльного правознавства в Україні.

Науковий апарат видання розрахований на те, щоб сформува-
ти у читача якомога повніше уявлення про контекст ідей, представле-
них у опублікованих працях. До кожної з них подано біобібліог-
рафічний нарис про автора. Словник наприкінці книги містить дані
про вчених, доробок яких був використаний авторами опублікова-
них праць.

ББК Х99

ISBN 978-966-171-002-9

© О.В. Кресін, В.Н. Денисов, К.О. Черниченко,
О.В. Ткаченко, К.О. Савчук, 2008

Зміст

Передмова (О.В. Кресін)	5
Орнатський С.М. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін, О.В. Ткаченко)	39
Орнатский С.Н. Об отношении между общим и частным в законодательстве и законоведении	42
Іванишев М.Д. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін)	63
Іванишев Н.Д. О плате за убийство в древнем русском и других славянских законодательствах в сравнении с германской вирой	67
Ренненкампф М.К. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін, О.В. Ткаченко)	83
Ренненкампф Н.К. О современной обработке сравнительного правоведения	86
Ковалевський М.М. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін)	105
Ковалевский М.М. Историко-сравнительный метод в юриспруденции и приемы изучения истории права	112
Собестіанський І.М. Біобібліографічний нарис (О.В. Ткаченко, О.В. Кресін)	128
Собестіанский И.М. Круговая порука у славян по древним памятникам их законодательства	130
Максимейко М.О. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін)	147
Максимейко Н.А. Сравнительное изучение истории права	150
Тарановський Ф.В. Біобібліографічний нарис (О.В. Кресін)	167
Тарановский Ф.В. Сравнительное правоведение в конце XIX века	172